

HOEFHAMER

NIEUWS

Hoefhamer Nieuwsbrief • Behoud laatste smederij Elburg! • September 2008, nr. 8, jaargang 3

Hoefhamer Nieuws nr. 8

De stofzuiger van de familie Boersma, de 'Furet' van Wout Hammer en... de volle gasflessen dankzij Scheepswerf Balk Urk BV.

Beste donateur / vrijwilliger,

Gedurende de afgelopen maanden is er weer van alles gebeurd in onze museum-smederij De Hoefhamer. Er is dan ook veel te vertellen, vandaar dit dubbeldikke nummer van Hoefhamer Nieuws. Met dank aan Kuiper&Company te Utrecht.

Schenkeningen

Het bestuur is in de afgelopen periode menigmaal verrast door allerlei schenkingen van bedrijven en particulieren, die het beste voor hebben met de museum-smederij.

- Er zijn meerdere oude gereedschappen, hoefijzers, kalkoenen e.d. in ontvangst genomen, o.a. van de heer Foppen uit Harderwijk en de heer Rackwitz uit Dordrecht.
- De familie T. Boersma uit Elburg schonk een perfecte bedrijfsstofzuiger, waarmee vooral de zolderverdieping is schoon gezogen.
- De heer J. Schuurman uit Heerde belde onlangs met de mededeling dat hij een prachtige veldsmidse, enige gereedschappen en een paar zakjes kolen wilde geven. Met name de veldsmidse is een geweldig cadeau, dat deze zomer al is gebruikt tijdens de themadag 'Vis in de vesting' én op zaterdag 13 september jl. (zie OMD 2008).
- Van Wout Hammer uit Kampen kregen we een prachtig, nostalgisch lasapparaat in 'eeuwigdurend' bruikleen. Het is een 'Furet' uit 1947, die nog perfect werkt. Overwogen wordt in de naaste toekomst voor liefhebbers en belangstellenden een cursus elektrisch lassen te organiseren.
- Tenslotte heeft Daan Balk, directeur van Scheepswerf Balk Urk BV toegezegd het acetylene gas en zuurstof, nodig om autogeen te kunnen lassen, voortaan te sponsoren. Waarvan acte! De beide lege gasflessen zijn

De veldsmidse, bemand door Tom Boersma, in vol bedrijf tijdens één van de themadagen in de vesting.

inmiddels omgeruild voor volle zodat binnenkort gestart kan worden met de eerste cursus autogeen lassen.

Het bestuur van de stichting bedankt de gulle gevers hartelijk voor schenkingen en sponsoring!

Cursussen

Over cursussen gesproken, de meeste zijn inmiddels weer gestart.

- Cursusleider Sjouke van der Graaf smaakt het genoeg een drietal dames in te wijden in de beginselen van het aloude smidsambacht. We wensen hem veel succes en wijsheid toe.
- Henry van Loo - hij staat levensgroot in de tentoonstelling op zolder - debuteert dit jaar als cursusleider. Nadat hij eerst les van Sjouke van der Graaf heeft gehad, is hij daarna nog twee cursussenlang onder handen genomen door Hendrik Smit. En daarmee is de getalenteerde cursist klaar gestoomd om zelf de cursus voor beginners te geven. Ook hem wensen we veel succes.
- Zoals gezegd start Hendrik Smit begin oktober met een nieuwe cursus autogeen lassen én de smeedcursus voor gevorderden.

vervolg op de achterzijde

DE HOEFHAMER

MUSEUMSMEDERIJ ELBURG

De nieuwe hal van Scheepswerf balk Urk Bv in Urk.

TENTOONSTELLING DE HOEFSMID

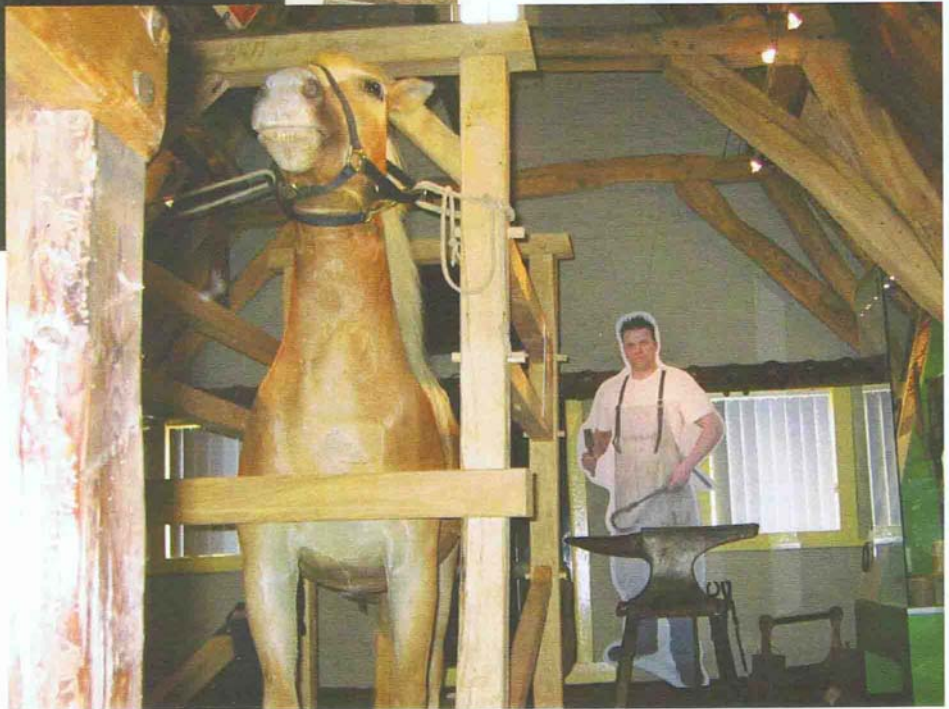
Er wordt niet geprobeerd de tentoonstelling te beschrijven want de foto's spreken voor zich: foto's van de inrichting, van de ontvangst in het Gruithuis, van de openingshandeling door de wethouder en natuurlijk foto's van 'De Hoefsmid' op zolder.

Nadat de gasten in het Gruithuis hadden geluisterd naar de gebruikelijke toespraken werd de openingshandeling om 16.30 uur verricht door 'onze' wethouder Gerrit Wijnne, die met forse hamer en ferme slag een reusachtig hoefijzer op de deur van de smederij vastnagelde. Dit hoefijzer symboliseert de grote hoeveelheid geluk en voorspoed die de wethouder het bestuur toewenst bij het behoud van de smederij.

Een vast onderdeel van Hoefhamer Nieuws in de afgelopen jaren was de berichtgeving betreffende de tentoonstelling. Werd in Hoefhamer Nieuws Nr. 1 nog slechts gemeld dat er het voornemen was een tentoonstelling te realiseren, allengs werden de plannen steeds concreter. En eindelijk was het dan zo ver: donateurs, sponsors en allerlei betrokken instanties en personen kregen eind juni een fraaie uitnodiging voor de opening op vrijdag 13 juli thuis gestuurd. Velen gaven er gehoor aan want het was zowel 's middags als 's avonds gezellig druk in de museum-smederij.

Rest een aantal instellingen en personen te bedanken voor alle medewerking en support. In de eerste plaats natuurlijk de sponsors, die de benodigde pecunia beschikbaar stelden: de provincie Gelderland, het VSB Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds en het ANWB Cultuurfonds. En ook de gemeente Elburg, die - in de persoon van de wethouder - zich zeer belangstellend en constructief heeft opgesteld.

Verder moet genoemd worden dat er zeer intensief is samengewerkt met de werknemers van Hulst Techniek en Aannemersbedrijf Den Besten. Er is meegedacht, gezocht naar oplossingen om tot een zo fraai mogelijk resultaat te komen. Heren, bedankt!

Dat kan zeker ook gezegd worden van de samenwerking met Böhmer Project uit Dronten, de bouwers van de vitrinekasten. Met name Wim Schakelaar heeft veel eigen tijd gestopt in het zoeken naar een oplossing voor de grote niveaoverschillen in de oude, houten vloer. En met succes want de vitrinekasten staan perfect!

De vitrinekasten zijn ontworpen door Donald Janssen (DJO) uit Den Haag. Het wordt wat saai maar ook de samenwerking met de heer Janssen verliep prima. In de weken voor de opening hebben de vrijwilligers Els van Nieuwenhuijzen, Tom Boersma en Tom Bergstra dagen onder bezielende leiding van DJO gewerkt aan de inrichting.

Vanzelfsprekend worden er in een dergelijke opsomming personen en instellingen vergeten. Daarom wil het bestuur bij deze iedereen die een bijdrage geleverd heeft aan het project tentoonstelling De Hoefsmid hartelijk bedanken!

Die inrichting was mogelijk dankzij allerlei objecten, die geschonken / in bruikleen gegeven zijn door (wijlen) Berend Kleine uit Ruinerwold, door het Universiteitsmuseum te Utrecht, De Groene Welle (opleiding hoefsmid) te Zwolle, door Anneke en Joop Wijnen uit Maarn, door Hoefijzerfabriek Werkman & Co te Groningen en last but not least door Wijgert Gooijer van Mustad Hoofcare te Kampen. En natuurlijk ook dankzij de vele uren die vrijwilligster Willeke Scholten heeft geïnvesteerd in het schoonmaken en inventariseren van grote hoeveelheden oude ijzers.

Tenslotte kunnen ook de heren Willem Bultman(schoonmaak- en schilderwerk), Hendrik Smit (smeedwerk) en Barend Bosman (films) niet onvermeld blijven!

DE HOEFHAMER

MUSEUMSMEDERIJ ELBURG

Cursusleider H. Smit is onlangs 78 (!) geworden. Namens bestuur, vrijwilligers, donateurs en (oud) cursisten wensen we hem nog vele gezonde jaren toe. Proficiat heer Smit(d)!

Opgeven voor cursus

Alhoewel er momenteel een wachtlijst(je) is, kunnen belangstellenden zich nog altijd opgeven voor één van de genoemde cursussen. De volgende cursussen beginnen in februari 2009. De kosten bedragen momenteel € 175,00 incl. voor tien lessen van ca. drie uur. De verwachting is dat gezien de stijgende prijzen voor brandstof en metalen de cursussen de komende tijd duurder zullen worden. Secr: tbergstra@xs4all.nl of 0525-681548.

Meerdere aanpassingen

Om de las- en smeedcursussen zo goed mogelijk te kunnen geven hebben we een aantal aanpassingen c.q. verbeteringen in de aloude smederij uitgevoerd. In het gedeelte achter de smidse is bijvoorbeeld een aansluiting voor krachtstroom aangebracht en verlichting i.v.m. het elektrische lassen. Er is ook een nieuwe ventilator geplaatst, die het zijvuur aanblaast. De vorige maakte teveel lawaai. De 'nieuwe', veel stillere ventilator (met originele vetpotjes) is een fraai gereviseerd vooroorlogs exemplaar overgenomen van Wout Hammer. Met dank aan de heren Hendrik Smit en Tom Boersma.

De dames Boersma en Van Eerde achter de smedrijkraam aan de haven.

OMD 2008

Ook dit jaar heeft de stichting zich weer gepresenteerd tijdens Open Monumentendag op zaterdag 13 september. Natuurlijk was er een fraaie kraam op de Bottermarkt aan de haven, waar met (enig) succes geprobeerd is 'argelozen' voorbijgangers donateur van onze stichting te maken en/of over te halen allerlei gesmede producten te kopen. En in de Smedestraat was het bij tijd en wijle een drukte van belang want hoefsmid Willem Veldkamp uit Zalk besloeg er paarden. Altijd weer een fantastisch schouwspel, met name voor de kleintjes. De hoefsmid maakte de ijzers pas met behulp van de op de stoep voor de smederij opgestelde veldsmidse van de heer Schuurman (zie Schenkingen). Hierdoor

NGK

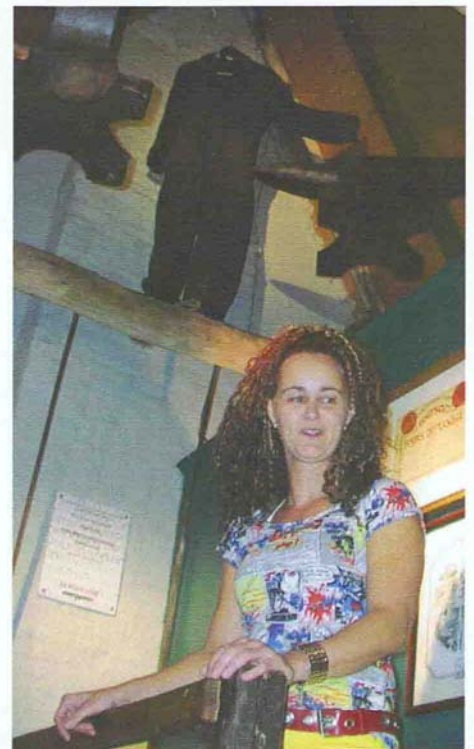
Nu we het toch over cursussen hebben, ook het Nederlands Gilde voor Kunst-, Sier- en Restauratiesmeden (NGK) organiseert er meerdere: cursus basisvaardigheden smeden, cursus smeden van hang- en sluitwerk, cursus gereedschappen smeden en tenslotte de cursus gevorderd smeden. Deze meerdaagse cursussen (4 en 8 dagen) worden gegeven in Huizen en Rekken en kosten 800 á 1200 euro inclusief smeedmaterialen, koffie/thee en lunch. Voor belangstellenden ligt in 'De Hoefhamer' een uitgebreid informatiepakket klaar; maar er kan ook contact worden opgenomen met het NGK. Telefoon 030-6053344. Email info@smeden.nl.

Meer tussen hemel en aarde....

In Hoefhamer Nieuws staan bij tijd en wijle 'vreemde' verhalen, bijvoorbeeld over een knecht die met gemak een paardenbeen af- en aanzet, over een bisschop die de duivel bij de neus neemt of over snurkende aambeelden. Ook in nummer 8 is een bijzonder verhaal opgenomen, deze keer van buurvrouw Renate Groenewege. Renate is eigenaresse van kapsalon Raisha in de Smedestraat. Toen zij een tijdje geleden belangstellend de zolderverdieping van de museum-smederij bezocht, kreeg ze het heel warm en benauwd maar tegelijkertijd ook kippenvol.

Renate: 'Ik werd als het ware weggedrukt, ik wist dat er nog 'iemand' aanwezig was. Ik heb 'ingescand', me gefocust op de energie die ik voelde. En zo ontstond een beeld van een jonge man van begin dertig, flink, stevig postuur, een smidsknecht. Hij is zwak begaafd, simpel maar goedaardig en heeft een passie voor eten. Hij is een hulpje van een smid die zo'n anderhalve eeuw geleden hier werkte. Op de vraag wat ze dan precies ervaart, antwoordt Renate: 'Het is een geest in de vorm van energie, die niet is 'overgegaan naar de andere wereld'.

Renate heeft haar paranormale gaven niet

Renate Groenewege op zolder van De Hoefhamer. Boven haar hoofd zweven twee aambeelden en een lege overall!

altijd gehad, tenminste niet in deze mate maar het neemt toe. 'Soms denk ik dat ik gek ben, dan ervaar ik het als een handicap', zegt ze lachend, 'anderen weten zeker dat ik mesjogge ben. Ik heb deze ervaringen wel vaker, ook in andere panden in de binnenstad'.

Natuurlijk is uw redactie in de archieven gaan zoeken naar de etherische smidsknecht. In 1862 verkoopt de familie Hagens de smederij Willem de Gunst. Hij wordt opgevolgd door Jacob de Gunst, die in 1887 naar Amerika vertrekt. Maar dat wordt zeker niet bedoeld met 'overgaan naar een andere wereld'. En van een knecht is in de archieven geen sprake.

Wordt vervolgd.

Onze hoefsmid W.Veldkamp uit Zalk beslaat een Fries tijdens OMD 2008. Op de voorgrond de veldsmidse van 'Schuurman'. Jammer genoeg kwam het grote publiek pas (te) laat naar de Smedestraat.

konden de toeschouwers het hele proces van het bekappen, pasmaken en beslaan van dichtbij volgen. Al deze buitenactiviteiten trokken de nodige aandacht. In de smederij zelf brandde natuurlijk het vuur en werd druk gewerkt om de voorraad 'vreugdewippers' op peil te houden.

Ook de tentoonstelling op zolder werd door velen bezocht en oogstte veel lof. De meeste bezoekers waren verrast door het feit dat op zo'n klein maar prachtig zoldertje zoveel informatie wordt gegeven en zoveel op eigentijdse en afwisselende manier is tentoongesteld.